Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет
Кафедра польської філології

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Декан
філологічного факультету
_____
"31" серпня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ ОСНОВНОЇ СЛОВ'ЯНСЬКОЇ (ПОЛЬСЬКОЇ) ЛІТЕРАТУРИ: БАРОКО.ПРОСВІТНИЦТВО

галузі знань 03 Гуманітарні науки
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.033 слов'янські мови та літератури (переклад включно)
факультету філологічний

Львів – 2020

Робоча програма навчальної дисципліни **Історія основної слов'янської (польської літератури): бароко, Просвітництво** для студентів спеціалізації 035.033 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська. – Львів, 2020. – 9 с.

Розробник: **Стельмах Христина Миколаївна,** кандидат філологічних наук, доцент кафедри польської філології.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри польської філології Львівського національного університету ім. Івана Франка

Протокол № 13 від "30" червня 2020р.

"30" червня 2020 р. Завідувач кафедри _____/Кравчук А. М./

Схвалено Вченою радою філологічного факультету

Протокол № 10 від "30" червня 2020 р.

"30" червня 2020 р. Голова _____ /Пилипчук С.М./

© Стельмах Х.М., 2020

Робоча програма навчальної дисципліни **Історія основної слов'янської (польської літератури): бароко, Просвітництво** для студентів спеціалізації 035.033 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська. – Львів, 2020. – 9 с.

Розробник: **Стельмах Христина Миколаївна,** кандидат філологічних наук, доцент кафедри польської філології.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри польської філології Львівського національного університету ім. Івана Франка

Протокол № 13 від "30" червня 2020р.

"30" червня 2020 р. Завідувач кафедри _____/Кравчук А. М./

Схвалено Вченою радою філологічного факультету

Протокол № 10 від "30" червня 2020 р.

"30" червня 2020 р. Голова _____ /Пилипчук С.М./

© Стельмах Х.М., 2020

1. Опис навчальної дисципліни

Курс «Історія польської літератури» є одним з профілюючих для студентів-полоністів у системі підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» на польському відділенні філологічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка. Він охоплю вісім історичних періодів розвитку польської літератури від середньовіччя до міжвоєнного двадцятиліття включно. Зі здобутками польської літератури на сучасному етапі студенти знайомляться на 5 році навчання.

Курс є базовим для студентів-полоністів. Вивчаючи його, вони набувають знань про історико-культурний процес у Польщі та його суспільно-політичне тло, усвідомлюють спадкоємність літературних традицій, взаємозв'язок культурних епох, отримують знання про взаємодії традицій і новаторства в історико-літературному процесі, знайомляться з європейським та загальнослов'янськими контекстами розвитку польської літератури. Студенти вивчають біографії і творчість найважливіших представників польської літератури, читають їхні твори, вчаться самостійно їх аналізувати та інтерпретувати. Курс логічно передбачає використання знань із суміжних гуманітарних дисциплін: філософії, культурології, релігієзнавства, історії Польщі та її культури. Особливу увагу звернено на використання положень зі сфери теорії літератури, які студенти повинні застосовувати під час аналізу та інтерпретації літературних творів.

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів - 2</td><td>Галузь знань
03
(гуманітарні науки)
(шифр, назва)</td><td colspan="2">Нормативна</td></tr>
<tr><td>Модулів – 1</td><td>053 Філологія.</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Змістових модулів – 4</td><td rowspan="4">Спеціалізація
035.033 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська</td><td>2-й</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин: 60</td><td>4-ий</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="8">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 3

самостійної роботи студента денної форми навчання – 1</td><td rowspan="8">Освітньо-кваліфікаційний рівень:
бакалавр</td><td>32</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні</td></tr>
<tr><td>16</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>12</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">ІНДЗ:</td></tr>
</table>

		Вид контролю: Заочне навчання – Денне навчання - іспит

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни "Історія польської літератури (бароко, Просвітництво)" є засвоєння відомостей про історико-літературний перебіг літературної епохи позитивізму у хронологічному викладі.

Для досягнення мети навчальної дисципліни "Історія польської літератури (бароко, Просвітництво)" в процесі її викладання необхідно вирішити такі завдання:

1) засвоєння основних відомостей про загальний історико-літературний процес у Польщі від XVII до початку XIX ст.;
2) формування знань про літературний період бароко та Просвітництва із визначенням його генези, межових дат, основних типологічних ознак;
3) усвідомлення спадкоємності історико-літературного процесу цієї літературної епохи з одночасним розумінням її динаміки та трансформації;
4) формування ґрунтовних знань про родово-жанрову та художньо-образну системи літературного періоду;
5) засвоєння знань про найістотніші літературні явища історико-літературної епохи;
6) вивчення біографій та творчих доробків найвидатніших представників польської літератури епохи бароко та Просвітництва;
7) прочитання творів, визначених у переліку як обов'язкові;
8) формування навичок аналізу та інтерпретації художніх творів.

В результаті вивчення курсу студент повинен

знати:

поняття:

сарматизм, релігійне бароко, дворянське бароко, пасторальна поезія, маньєризм, метафізика, містицизм, алегорія, символ, пуанта, концепт, анафора, Проствітництво, czasy saskie, noc saska, Конституція 3 травня, Великий (Чотирирічний) сейм, бекоролів'я, класицизм, сентименталізм, рококо, "четвергові обіди", Комісія національної освіти, Товариство друзів науки, Collegium Nobilium, лібертинізм, вольтеріанство.

теми:

особливості польської барокової літератури, конфлікти барокового світогляду та їхнє відображення в літературі, національні моделі польського Проствітництва, особливості польського класицизму, внутрішні протиріччя у польському класицизмі, новаторство польського класицизму та сентименталізму у загальнослов'янському контексті;

біографії основних представників польської літератури епох бароко та Просвітництва, їхні твори;

вміти:

1) характеризувати кожен період в історії літератури, визначити етимологію його назви, граничні дати, типологічні риси, аргументувати його відмінність та особливість;
2) виявляти і пояснювати зв'язок філософії і культури з літературною епохою;
3) аналізувати загальні світоглядні концепції епохи та художні концепції окремих авторів;
4) аналізувати художньо-образну систему літературної епохи, стилю, напрямку, автора, окремого твору;
5) визначати характеристики літературних жанрів;
6) визначати у літературному творі художні засоби та інтерпретувати їх значення для втілення головної духовно-естетичної вартості твору;

7) творчо та послідовно формулювати та аргументувати власні думки про літературний твір.
ПНР 2. Уміти аргументовано проводити дискусію з різних проблем, пов'язаних з історією і культурою українського та польського народів.
ПНР 4. Уміти аналізувати та опрацьовувати інформацію з наукових джерел.
ПНР 5. Раціонально організовувати власну навчальну та науково-професійну діяльність, вміти ефективно будувати стратегію саморозвитку та професійного вдосконалення.
ПНР 7. Уміти співпрацювати та комунікувати у колективі.
ПНР 8. Вільно володіти польською мовою для здійснення професійної комунікації і міжособистісного спілкування.
ПНР 10. У своїй професійній діяльності використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, наукометричні платформи.
ПНР 11. Знати та уміти реалізовувати у практичній діяльності норми української та польської літературної мови, а також різних стилів мовлення.
ПНР 15. Уміти проводити літературознавчий аналіз художніх творів, творів народної творчості та визначати їхню ідейну та естетичну цінність, роль у літературному процесі.

2. Програма навчальної дисципліни

4 семестр

Змістовий модуль 1. Польська література епохи бароко. Загальна характеристика епохи. Особливості польської літератури XVII ст. на загальноєвропейському тлі. Риси, функції та жанри барокової літератури.

Тема 1. Назва епохи, її значення. Типологічні ознаки барокового світогляду, філософії, мистецтва. Метафізика, містицизм, початки екзистенціального мислення, концепція світової розкоші та мінливості життя. Особливості літератури та культури бароко в Польщі. Граничні дати. Докорінна зміна економічного та політичного становища країни. Війни XVIIст. Чотири площини польського бароко. Довготривалість епохи та рукописний характер більшості літературних творів XVII ст. [**8**, с.248-258, **9**, с. 23-31; **11**, с.81-94; **21**, с.106-119].

Тема 2. Хронологія польського бароко: раннє, зріле, пізнє бароко. Літературні течії епохи: дворянська, проєвпропейська; релігійна; сарматсько-шляхетська; міщансько-плебейська; совіжджальська. Особливості поетики. Основні жанри. Головні риси естетики бароко. [**8**, с.251-258, **11**, с.89-96; **21**, с.116-119].

Змістовий модуль 2. Польська література раннього бароко.

Тема 3. Релігійна поезія. Міколай Семп-Шажинський. Релігійна тематика творів. Мачєй Казімєж Сарбєвський – латино мовний поет, перший польський теоретик літератури. [**8**, с.206-210, 266-270; **9**, с. 31, 249-253; **21**, с.120].

Тема 4. Себастіан Грабовецький. Юзеф Бака. Рецепція творчості Ю.Баки у польській літературі – А.Міцкевич, М.Павліковська-Ясножевська. Пасторальна поезія. Шимон Зіморович, «Роксолянки, себто руські панни». [**8**, с.270-273, 372-376; **9**, с. 23-31; **21**, с.123.]

Змістовий модуль 3. Польська література зрілого бароко.

Тема 5. Дворянска література. Ян Анджей Морштин – віртуоз дрібних форм, майстер метафори. «Лютня», «Канікула або собача зірка». [**8**, с.296-301, **9**, с. 294-316; **11**, с.91-94; **21**, с.127-129].

Тема 6. Даніель Набровський. Самуель Твардовський. Еротичні вірші. Особливості поетики. [**8**, с.301-315, **9**, с. 267, 331-342; **11**, с.85-89; **21**, с. 124,130].

Тема 7. Мемуари, щоденники та епістолярна література. Станіслав Жулкевський. Ян III Собєський [**9**, с. 580-589; **21**, с.132-134].

Тема 8. Сарматське бароко у польській літературі. Вацлав Потоцький. Поема «Хотинська війна». Збірки віршів. Ян Хризостом Пасек. «Мемуари». Вплив на історичну прозу XIXст., зокрема на творчість Г.Сенкевича. Значення літератури бароко. Основні

здобутки літератури польського бароко. Її особливості, відгомін у польській культурі наступних століть. [**8**, с.320-371, **9**, с. 423-470; 589-600; **21**, с.132-134].

<u>Змістовий модуль 4.</u> Польська література епохи Просвітництва. Загальна характеристика епохи. Особливості польської культури та літератури XVIIIст. На загальноєвропейському тлі. Три напрямки польського Просвітництва. Найважливіші персоналії та інституції.

Тема 9. Граничні дати. Три фази розвитку- три історичні епохи («czasy saskie», панкування Станіслава Августа Понятовського, «bezkrólewie»). Суспільно-політичне тло.Чинники, що сприяли розвиткові польського Проствітництва. Станіслав Конарський. Брати Залуські. Комісія національної освіти. Товариство друзів науки. Станіслав Сташіц. Гуґо Коллонтай. [**8**, с.372-401, **11**, с.103-114; **21**, с.142-153].

Тема 10. Три напрямки Просвітництва (класицизм, сентименталізм, рококо). Ігнаци Красіцький – найяскравіша постать польського Просвітництва. “Monachomania czyli wojna mnichów” , “Antymonachomania”, повість “Mikołaja Doświadczyńskiego przypadki”. “Bajki I przypowieści” – понад сотня байок. [**8**, с.401- 408; 435- 483; **11**, с.118-130; **21**, с.146-150, с.158-163]

Тема 11. “Сентиментальні та освічені”. Станіслав Трембецький. Лібертинський характер віршів. Францішек Карпінський – провідний представник літератури сентименталізму. Францішек Діонізій Князьнін, поет, драматург. Вплив польської літератури Просвітництва на подальший розвиток польської культури [**8**, с.483-546; **11**, с.130-152; **21**, с.163-174]

3. Структура навчальної дисципліни

4 семестр

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1.												
Змістовий модуль 1. Польська література епохи бароко. Загальна характеристика епохи. Особливості польської літератури XVII ст. на загальноєвропейському тлі. Риси, функції та жанри барокової літератури.												
Тема 1.			2			2						
Тема 2.			2			1						
Разом – зм. модуль1			4			3						
Змістовий модуль 2. Польська література раннього бароко.												
Тема 3.			2			2						
Тема 4.			2			1						
Разом – зм. модуль 2			4			3						
Змістовий модуль 3. Польська література зрілого бароко.												
Тема 5.			1			1						
Тема 6.			1			1						
Тема 7.			1									
Тема 8.			1			1						
Разом – зм. модуль 3			4			3						
Змістовий модуль 4. Польська література епохи Просвітництва. Загальна характеристика епохи. Особливості польської культури та літератури XVIIIст. На загальноєвропейському тлі. Три напрямки польського Просвітництва. Найважливіші персоналії та інституції.												
Тема 9.			1			1						

Тема 10.			1			1						
Тема 11.			2			1						
Разом – зм. модуль 4			4			3						
Усього годин	**60**	**32**	**16**			**12**						

4. Теми практичних занять

Денна форма

	Назва теми	Кількість годин, денне
1.	Особливості польської барокової літератури в європейському контексті.	4
2.	Бароковий світогляд ф його відображення в поетиці епохи. Творчість М.Семпа-Шажинського, Я.А.Морштина, В.Потоцького. Аналіз ліричних творів.	3
3.	Сарматське бароко у «Щоденниках» Я.Х.Пасека. Аналіз вибраних уривків.	4
4.	Життя і творчість Ігнація Красіцького. Аналіз творів.	3
5.	Сентименталізм у польській літературі. Ф.Карпінський і Ф.Князьнін. Аналіз творів.	2
Разом		**16**

5. Самостійна робота

Денне навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Польська література епохи бароко. Загальна характеристика епохи. Особливості польської літератури XVII ст. на загальноєвропейському тлі. Риси, функції та жанри барокової літератури. Чотири площини польського бароко.	3
2.	Польська література раннього бароко. Творчість М.Семпа-Шажинського, Д.Наборовського, К.Сарбєвського, А.Морштина та ін.	3
3.	Польська література зрілого бароко. Творчість Я.Х.Пасека, В.Потоцького, Ю.Баки.	3
4.	Польська література епохи Просвітництва. Загальна характеристика епохи. Особливості польської культури та літератури XVIIIст. На загальноєвропейському тлі. Три напрямки польського Просвітництва. Найважливіші персоналії та інституції.	3
Разом		**12**

6. Методи навчання

Історія польської літератури (бароко, Просвітництво) передбачає застосування таких методів навчання: лекція, бесіда, наочні методи (ілюстрація, презентація), науково-дослідні проекти, методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності, методи контролю і самоконтролю (усне опитування, письмовий контроль, тестові завдання, написання творі на різноманітні теми). На заняттях використовуються автентичні матеріали (тексти, відео тощо), тексти художньої літератури та літературно-критичні тексти.

7. Методи контролю та розподіл балів, які отримують студенти

Денне навчання

Поточний контроль та самостійна робота			**Сума**
Контрольні роботи	Відповіді на практичних заняттях, готування презентацій	Іспит	**100**
Бароко – **20** Просвітництво –20	**10**	**50**	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності		Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
			для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100		**A**	відмінно	зараховано
81-89		**B**	добре	
71-80		**C**		
61-70		**D**	задовільно	
51-60		**E**		
21-50		**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-20		**F**	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

8. Методичне забезпечення

2. *Петрухіна Л.Е.* . Історія польської літератури (бароко, Просвітництво). Львів, 2003.
3. Barok. Materiały do ćwiczeń, Opracowania. Warszawa, 2001. – 483s.
4. Oświecenie. Materiały do ćwiczeń, Opracowania. Warszawa, 2001. – 544s.

9. Рекомендована література

1. Borowy W.O poezji polskiej wieku XVIII.Warszawa, 1978.
2. Chrzanowski I. Historia literatury niepodległej Polski (z wypisami).Warszawa, 1990
3. Hernas Cz. Barok, Warszawa, 1973.
4. 10.Historia ludzi. Podręcznik. Kraków, 2003.
5. Epoki literackie. Bielsko-Biała, 2004.
6. Epoki literackie. Barok. Warszawa, 2008.
7. Epoki literackie. Oświecenie. Warszawa, 2008.
8. Klimowicz M. Oświecenie.
9. Krzyżanowski J. Dzieje literatury polskiej. Warszawa, 1969.
10. Mały słownik pisarzy polskich. .
11. Mrocewicz K. Starożytność-Oświecenie. Warszawa,2000.
12. Okresy literackie. Warszawa, 1994.
13. Słownik literatury staropolskiej (Średniowiecze-Renesans-Barok). Wrocław, 1990.
14. Słownik pisarzy polskiego Oświecenia. Wrocław, 1977.

10. Інформаційні ресурси

Вивчення дисципліни студентами передбачає вміння використовувати різні інформаційні ресурси, у тому числі Internet джерела та комунікацію з носіями мови, яку вони вивчають. Перелік необхідних Інтеренет-ресурсів та електронних видань:

http://www.staropolska.pl/ (сайт, присвячений старопольській літературі)
http://literat.ug.edu.pl/ (biblioteka literatury polskiej w Internecie)
http://www.epoki-literackie.cba.pl/
https://epoki.klp.pl/